

neměl nároku na toto plnění, anebo zanikl právní důvod je podržeti. Dovolateli lze přisvědčiti v tom, že žalobkyně měla soudu prokázati, že byly splněny předpoklady tvrzeného žalobního důvodu. Tomuto požadavku však bylo učiněno zadost, prokázala-li žalobkyně, že dala žalovanému zažalovanou částku jako zápůjčku a že tato smlouva pro nedostatek zřízení notářského spisu podle § 1 písm. b) zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z. nebyla platná. Nedostávalo se tedy žalovanému jako manželu žalobkyninu od prvopočátku platného právního důvodu k nabytí toho, co mu žalobkyně plnila. Namítal-li žalovaný — ovšem teprve při výslechu jako strana, což však soud nesmí pominouti (rozh. č. 11714 Sb. n. s.) —, že mu žalobkyně dala sporné peníze na společné živobytí, chtěl tím patrně uplatniti, že má právní důvod je podržeti. Po této stránce však stíhá důkazní břímě žalovaného a nelze proto odvolacímu soudu vytýkati právní mylnost (§ 503 č. 4 c. ř. s.), žádal-li na něm, aby toto tvrzení prokázal. Ale žalovaný neuvedl v první stolici konkrétních skutečností, z nichž by plynulo, že sám beze své viny nebyl s to, aby řádně a slušně manželku vyživoval podle svého jmění (§ 91 obč. zák.), a že žalobkyně onou částkou chtěla dostáti své povinnosti (§ 92 obč. zák.) pomáhati manželovi ve výdělku po případě po dobu jeho nemohoucnosti zabezpečiti náklady společné domácnosti. Opomínil-li však žalovaný skutkově odůvodniti svou námitku v první stolici, nemůže to doháněti v dovolacím řízení. Jest proto schváliti právní názor odvolacího soudu, že žalovaný spornou částku obdržel bez právního důvodu, a ježto také neprokázal, že má právní důvod ji podržeti, nepochybil soud druhé stolice, uznal-li žalobu odůvodněnou.

Čís. 15757.

K výkladu vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n.

Skutečnosti odůvodňující nárok na úlevy jsou skutečnostmi nárok zastavujícími ve smyslu § 35 ex. ř.

Vede-li věřitel na základě pravoplatného odsuzujícího rozsudku proti dlužníkovi, který má nárok na úlevy podle vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n., exekuci v rozsahu přesahujícím meze tohoto nařízení, může se dlužník proti tomu brániti i žalobou podle § 35 ex. ř.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1937, Rv I 2904/36.)

Žalobce, jenž jest zemědělcem ve smyslu vládního nařízení č. 250/1935 Sb. z. a n., domáhá se výroku, že exekuce vedená proti němu žalovanou k vydobytí pohledávky jest nepřípustná, poněvadž na pohledávku tu se vztahuje dobrodiní tohoto vládního nařízení. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Jde jen o to, zda žalobce jako rolník může podati žalobu o nepřípustnost exekuce proti němu vedené, hledíc k předpisům vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. Na tuto otázku jest odpověděti záporně. Nehledíc k tomu, že zde není vůbec předpokladů žaloby ve smyslu § 35 ex. ř., jest poukázati

na ustanovení § 27 vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n., z kteréhož jasně plyne, že exekuce proti zemědělcům jsou i za platnosti uvedeného vládního nařízení přípustné, a že pouze povinný může podat po povolení exekuce návrh na její odložení.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody :

Zažádá-li věřitel na základě pravoplatného rozsudku o exekuci proti dlužníkovi, který má nárok na úlevy podle vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n., avšak učiní-li tak v rozsahu přesahujícím meze tohoto vládního nařízení, má dlužník na vůli, aby se dovolal okolností, že je zemědělcem podle § 1 uved. vlád. nař. a že jsou splněny i ostatní předpoklady pro uplatnění úlev, a aby je uplatňoval v exekučním řízení, neboť § 25 uvedeného vládního nařízení na to přímo pamatuje a není podkladu pro názor, že by tento paragraf počítal jen a výhradně s případy rozsuzenými již v době před jeho platností (srv. rozh. nejv. s. č. 1371, 1371 Sb. min. sprav.). Práví-li se v § 13 uvedeného vládního nařízení, že »zemědělec jako dlužník pohledávky, která se stala proti němu splatnou před 1. lednem 1936, není zavázán platiti věřiteli vedle úroku více než pravidelné pololetní splátky, že závazek ke splátkám počíná dnem 1. října 1936« a že »vyšší splátky na pohledávku nelze na dlužníku vymáhati ani na základě směnky, která byla vydána k zajištění pohledávky«, jest tím stanoveno, že věřitel nemůže pohledávku exekučně vymáhati před 1. říjnem 1936, i když má exekuční titul, neboť v § 25 jest výslovně řečeno, že uplatnění úlev podle předcházejících ustanovení není na překážku, že se pohledávka opírá o exekuční titul. Skutečnosti odůvodňující nárok na úlevy jest tudíž pokládati za skutečnosti nárok zastavující ve smyslu § 35 ex. ř. Podle druhé věty prvního odstavce § 35 ex. ř., záleží-li exekuční titul v soudním rozhodnutí, jest rozhodující doba, až do které dlužník mohl příslušných skutečností účinně užiti v předcházejícím soudním řízení. Ale v předcházejícím sporu nemohl dlužník účinně užiti skutečností, odůvodňujících nárok na úlevy, protože podle toho, co bylo již vyloženo, může je uplatniti teprve v řízení exekučním. Jest proto i žaloba podle § 35 ex. ř. případným prostředkem k obraně proti nároku, pro nějž byla exekuce povolena. Tvrdil-li žalobce (dlužník), že jest zemědělcem a že se na pohledávku, pro kterou žalovaný vede proti němu exekuci, vztahují ustanovení uvedeného vládního nařízení, ježto vznikla před 31. prosincem 1935 a jest takové povahy, že pro ni nelze vésti exekuci, uplatnil tím skutečnosti vymáhaný nárok zastavující podle § 35 ex. ř., jež nemohl účinně uplatniti v původním sporu o zaplacení, jak plyne z úvahy právě uvedené. Ježto se nižší soudy pro svůj odchylný právní názor na věc nezabývaly tvrzením žaloby po této stránce a nezkoumaly, zda jsou splněny předpoklady pro uplatnění tvrzených úlev po stránce věcné i osobní, není věc zralá k rozhodnutí (§ 510, odst. 1, c. ř. s.).